

R-104013

Seat No. _____

B. Ed. (Sem. IV) Examination**April - 2022****BED1E409 : Environment Education***(New Course)*

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ દર્શાવે છે.

1 (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8

(1) નિવસનતંત્રનો અર્થ જણાવી, નિવસન તંત્રનું બંધારણ જણાવો.

(2) પર્યાવરણ અને પરિસ્થિતિશાસ્ત્રનો અર્થ જણાવી તેની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

(3) ઉષ્ણકટિબંધીય જંગલોના નિવસન તંત્ર વિશે વિગતવાર માહિતી આપો.

(બ) નીચેના બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6

(1) પર્યાવરણ શિક્ષણની આવશ્યકતા, મહત્ત્વ અને સિદ્ધાંતો જણાવો.

(2) મીઠા પાણીનું નિવસન તંત્ર વિશે વિસ્તૃત સમજ આપો.

2 (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8

(1) જળ પ્રદૂષણ એટલે શું ? જળ પ્રદૂષણ માટેના જવાબદાર કારણો જણાવી તેની હાનિકારક અસરો જણાવો.

(2) પ્રાકૃતિક સંશોધનોનો અર્થ આપી તેનું વર્ગીકરણ કરો.

(3) ધ્વનિ પ્રદૂષણના સ્ત્રોત જણાવી તેની હાનિકારક અસરો જણાવો.

(બ) નીચેના બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6

(1) જમીન વ્યવસ્થાપન એટલે શું ? તેના ઉપાયો જણાવો.

(2) જંગલોનું મહત્ત્વ જણાવી વન આચ્છાંદન ઘટનાથી ઊભી થતી સમસ્યાઓ વિશે માહિતી આપો.

3 (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8

- (1) જૈવ વિવિધતા એટલે શું ? જૈવ વિવિધતાનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (2) પર્યાવરણ પ્રવાસન વિશે માહિતી આપો.
- (3) લુપ્ત થતી પ્રજાતિઓના સંરક્ષણ માટેની વિવિધ પરિયોજનાઓનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

(બ) નીચેના બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6

- (1) સ્વચ્છ ભારત અભિયાન વિષે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- (2) સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓની પર્યાવરણીય વ્યવસ્થાપનમાં ભૂમિકા જણાવો.

4 (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8

- (1) રિયો સમિટના ઘોષણાપત્રના મહત્વના મુદ્દા જણાવો.
- (2) NCF-2005 અને પર્યાવરણ શિક્ષણ વિષે નોંધ લખો.
- (3) નીચેના સામૂહિક માધ્યમોને પર્યાવરણ શિક્ષણમાં ફાળો જણાવો.

- (1) ટેલિવિઝન
- (2) રેડિયો
- (3) ફિલ્મ

(બ) નીચેના બે પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 6

- (1) સ્ટોકહોમ કોન્ફરન્સ 1972ના મહત્વના મુદ્દાઓ દર્શાવો.
- (2) ક્યોટો પ્રોટોકોલની સિદ્ધિઓ જણાવી તેના સિદ્ધાંતો જણાવો.

5 કોઈ પણ સાતનો જવાબ આપો : 14

- (1) જીવાવરણ માટે અંગ્રેજી શબ્દ કયો છે.
- (2) હવાના પ્રદૂષણના મુખ્ય કારણોના નામ આપો.
- (3) CNGનું પૂરું નામ આપો.
- (4) જંગલ એટલે શું ?
- (5) INDC એટલે શું ?
- (6) જળ બચાવો અભિયાન ભારતના કયા વર્તમાનપત્ર દ્વારા શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું.
- (7) IECનું પૂરું નામ જણાવો.
- (8) COP-24માં શાનો સ્વીકાર થયો છે ?
- (9) સ્વચ્છ ભારત અભિયાન ક્યારે શરૂ કરવામાં આવ્યું ?
- (10) મહાસાગરોમાં પાણીનો જથ્થો કેટલો છે ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Choice in Internal.
(3) The marks on the right side are indicated by the question marks.

- 1** (a) Answer the following questions : (any **two**) **8**
(1) Give the meaning of Ecosystem and state the structure of Eco-system.
(2) Explain the meaning of Environment and ecology makes it clear.
(3) Provide a comprehensive understanding of the tropical Forest of the Eco System.
- (b) Answer the following questions : (any **one**) **6**
(1) Explain the Importance and Principles of Environmental Education required.
(2) Extensive understanding of the Saltwater Treatment System.
- 2** (a) Answer the following questions : (any **two**) **8**
(1) What is Water Pollution ? Write the causes of water pollution and explain its harmful effect.
(2) Classify the meaning of the Natural Resources.
(3) Describe the Source of the Noise Pollution and its harmful effects.
- (b) Answer the following questions : (any **one**) **6**
(1) What is land management ? Discuss its use.
(2) Explain the importance of forests. Give information to forest cover phenomenon reports problem that arise.
- 3** (a) Answer the following questions : (any **two**) **8**
(1) What is Biodiversity ? Explain the importance of Biodiversity.
(2) Explain the tourism of Environment.
(3) Briefly introduce various projects for the conservation of endangered species.

- (b) Answer the following questions : (any **one**) 6
- (1) Write short note on "Swachh Bharat Abhiyaan".
 - (2) Explain the role of Local Government Organization in Environment Management.
- 4 (a) Answer the following questions : (any **two**) 8
- (1) State the key points of the Rio Summit Declaration Letter.
 - (2) Write the notes about NCI 2005 and Environment Education.
 - (3) Explain the contribution of Mass Media to Environment Education.
 - (i) Television
 - (ii) Radio
 - (iii) Film
- (b) Answer the following questions : (any **one**) 6
- (1) Write the important points of Stock Home Conference 1972.
 - (2) Write the principal of Quota Protocol.
- 5 Answer the following questions : (any **seven**) 14
- (1) Which is the English word of "Jivavarán" ?
 - (2) Write the main causes of air pollution.
 - (3) Write full form of CNG.
 - (4) What is a Forest ?
 - (5) What is INDC ?
 - (6) In which Newspaper was started "Save Water Abhiyan" ?
 - (7) Write full form of IGC.
 - (8) What accepted in cap-24 ?
 - (9) When the "Swachh Bharat Abhiyan" was started ?
 - (10) What is the amount of water in the Oceans ?
-